

Ledare

ERIK SIDENVALL

Artiklarna i detta nummer av *Svensk Teologisk Kvartalskrift* kan verka minst sagt disparata. De rör vid teman som förefaller sakna inbördes sammanhang, dessutom utgår de från skilda metodologiska utgångspunkter. De utgör vittnesbörd om den mångfald som ryms inom den religionsvetenskapliga och teologiska forskningen. Men den brist på samband som slår mot läsaren vid en första anblick är i viss mån skenbar. Även i detta nummer finns det sådant som förenar det som till synes saknar samband.

Ett sådant tema är vårt möte med det okända. Som begränsade varelser kommer vi alltid att leva i relation till det som inte är bekant. Frågan är vad vi gör i sådana möten och vad dessa möten gör med oss. Hur relaterar vi till detta obekanta? Hur utforskas det? Hur används det för att förstå den tillvaro vi känner bättre till? Hur bemäktigar vi oss detta okända så att det kan tjäna våra egna syften? Sett ur ett övergripande, och kanske lite halsbrytande, perspektiv är detta frågor som de tre artikelförfattarna, utifrån sina respektive *foci*, närmar sig.

Elias Kjörks artikel ställer frågor kring den teologiska spekulationens gränser och interna logik. Hur kan kristen teologi närma sig frågor som hör till det gudomligt okända, Guds mysterium? Ett supralapsariskt kristologiskt landskap, tolkat genom Karl Barths (1886–1968) and Hans Urs von Balthasars (1905–1988) författarskap, blir den värld inom vilken Kjörk närmar sig denna fråga. Med inspiration från Kathryn Tanner presenterar författaren en ”teologisk grammatik”, bestående av tre tumregler, för teologiskt spekulativa undersökningar.

I Lovisa Olssons artikel lämnar vi frågan om riktningvisare för det teologiskt spekulativa för det dunkla skogslandskap som frammanas i medeltida mirakelberättelser, predikningar och uppenbarelser. I artikeln tecknas bilden av ett narrativ som haft en förmåga att ständigt förnyas, förvandlas och förenas med andra betydelsebärande konstruktioner. Skogen blir en kon-

trast till den ordnade världen; en tillvaro som är hotfull och omskapande men som också bjuder på möjlighet till karaktärsutveckling. Den medeltida tolkningen av skogen blir därmed lik antikens sätt att närma sig öknen: En plats som likt skogen var belägen vid människolivets gräns, ett rum för dårskap och demonisk förvandling likväl som för den ståndaktiga visheten.

Bilden av det hotfulla rummet har långt senare projicerats också på andra miljöer. Den skräckinjagande naturen har då ersatts av det som framstår som mänskligt främmande. När ett ”vi” har skapats har också ett vilt och hotfullt ”de” trätt fram. Ett ”de” som tacksamt kan utnyttjas för propagandistiska och uppeldande syften. Att något av värde står att finna i den hotfulla värld som frammanas – likt i den medeltida skogen – är givetvis att dränera kraften ur det mobiliserande anslaget. En analys av ett samtida uttryck för ett sådant förlopp återfinns i Andreas Johansson Webers artikel om samtida buddhistisk nationalism på Sri Lanka. Här är det en islamofobisk diskurs hos den nationalistiska rörelsen Bodu Bala Sena som står i centrum. Johansson argumenterar för att detta uttryck inte enbart ska förstås som ännu en variant av global islamofobi, utan primärt som ett sätt att underbygga religiös och etnisk dominans på Sri Lanka. Bodu Bala Senas fiendebild blir därmed ännu ett i en lång rad av exempel på hur ett vi stabiliseras och konstrueras genom att något farligt främmande tillåts träda in på scenen.

Med den mobiliserande fiendebilden har vi nått vägs ände. Det okända har tämjts för våra syften. Ingen förvandlingens potential är möjlig och inga fördolda djup återstår att utforska. Vi lämnas kvar med våra egna projektioner.

Vid sidan om artiklar och recensioner innehåller detta nummer också utlysningen av *Svensk Teologisk Kvartalskrifts* pris för bästa vetenskapliga artikel för 2026. Priset tilldelas den nydisputerade forskare som på bästa sätt författar en artikel som redogör för och självständigt utvecklar sitt avhandlingsämne eller annat relevant ämne inom religionsvetenskap och teologi.

Den uppmärksamma läsaren noterar förändringar i såväl redaktionen som i redaktionsrådet. Recensionsredaktör Markus Mannberg lämnar över rodret till John Tallefors, doktorand i Gamsla testamentets exegetik. Professor Kristina Myrvold ersätts i redaktionen av FD Torsten Jansson och i redaktionsrådet av docent Paul Linjamaa. Både Jansson och Linjamaa är verksamma som lektorer i religionshistoria vid CTR, Lunds universitet. Med detta vill redaktionen också rikta sitt varmaste tack till Mannberg och Myrvold för deras talrika insatser under gångna år! ▲